

Sisällys

1 MIKSI TERAPIASUHDE ON TÄRKEÄ? 12

KIRSTI-LIISA KUUSINEN

Terapiasuhde: psykoterapioiden yhteinen vaikuttava tekijä	14
Terapiasuhde: muutoksen mahdollistaja, aikaansaaja vai kohde	18
Terapiasuhteen elementit: yhteistyösuhde, transferenssi ja todellinen suhde	23
Parantava suhde: intersubjektiivisuus ja empatian kokemus	29
Terapiasuhteessa olemisen taito	32
Vaikuttavuudesta ymmärtämiseen	36

2 KIINTYMYSSUHDENÄKÖKULMA TERAPIASUHTEEN KEHITTÄMISEEN 40

RIIKKA KORJA

Kiintymyssuhdeteoriaa	41
Kiintymyssuhde psykoterapiasuhteessa	46
Asiakkaan kiintymyssuhde ja varhainen allianssi terapiasuhteessa	49
Terapeutin kiintymyssuhdetyyli ja terapian allianssi	51
Terapeutin ja asiakkaan kiintymyssuhdetyylien yhteensopivuus ja terapiasuhteen allianssi	54
Miten terapeutti voi huomioida kiintymyssuhdetyylit terapiassa?	57
Lopuksi	60

3 PSYKOTERAPEUTIN HAITALLISTEN REAKTIOIDEN TUNNISTAMINEN JA SÄÄTELY TERAPIASUHTEESSA 64

HARRI VALKONEN

Psykoterapeutin haitalliset reaktiot vastatransferenssikirjallisuudessa	66
Psykoterapeutin persoonaan liittyvistä haavoittuvuuksista ja niiden ilmenemismuodoista	71
Muita haavoittuvuuksia, jotka voivat selittää terapeutin haitallisia reaktioita	74
Miten terapeutti voi tunnistaa haavoittuvuuttaan ja haitallisia reaktioitaan?	76
Terapeutin haitallisten reaktio- ja suhtautumistapojen ennaltaehkäisystä	79
Voiko psykoterapeutin haavoittuvuudesta ja haitallisista reaktioista olla hyötyä?	79

4 PSYKOTERAPEUTIN HYÖDYLLISET VASTATUNTEET TERAPIASUHTEESSA 84

HARRI VALKONEN

Vastavuoroinen asetelma	89
Yhtäpitävät vastatunteet vastavuoroisen asetelman avulla ymmärrettyinä	93
Yhtäpitävät vastatunteet ja psykoterapeutin haavoittuvuus	96
Täydentävät vastatunteet vastavuoroisen asetelman avulla ymmärrettyinä	98
Täydentävät vastatunteet ja psykoterapeutin haavoittuvuus	105
Pohdintaa vastatunteiden luokittelun haasteellisuudesta	109
Lopuksi	116

5 TERAPIASUHTEESTA PUHUMINEN PSYKOTERAPIASSA 120
PÄIVI TURPEINEN & RIIKKA NURMENTO

Mitä terapiasuhteesta puhuminen on?	122
Esimerkkejä erilaisista tavoista puhua terapiasuhteesta	128
Terapian tehtävistä ja tavoitteista neuvotteleminen	129
Terapian tai toisen terapiaosapuolen kehuminen	133
Asiakkaan vuorovaikutusasetelmien käsitteleminen terapiasuhteiden keskusteluissa	136
Terapiasuhteessa heräävistä negatiivisista tunteista keskusteleminen	140
Terapeutin itsestään kertominen	145
Kun terapiasuhteesta tapahtuvasta ei puhuta	148
Kun terapeutti haluaa puhua terapiasuhteesta	151

6 YHTEISTYÖN VAIKEUKSIEN TYÖSTÄMINEN PSYKOTERAPIASSA 158
JARL WAHLSTRÖM

Yhteistyövaikeudet eräissä psykoterapiassa	160
Hoidon alkuvaihe	161
Hoidon kulku kolmen ensimmäisen kuukauden aikana	162
Yhteistyövaikeuden ilmitulo	163
Yhteistyön vaikeudet ja niiden korjaaminen	167
Allianssikatkokset	167
Erilaiset allianssikatkokset	169
Allianssikatkokosten ratkaiseminen	173
Allianssikatkokset Annan terapiassa	174
Allianssikatkokosten ratkaisuyritykset Annan terapiassa	176
Katkokset ja ratkaisuyritykset Annan 13. istunnon alussa	178
Lopuksi	182

7 TERAPEUTIN TUNTEET, AJATUKSET JA ELÄMÄ TERAPIAN PUHEENAIHEINA 187
KATJA KURRI

Itsestään kertomisen määritelmät	190
Klassinen psykoanalyysi ja terapeutin abstinenssi	192
Radikaalit näkemykset	194
Kohti kahden persoonan psykologiaa	195
Kahden persoonan psykologia	197
Relationaalinen psykoanalyysi	198
Psykoterapiainstituutio ja terapeutin keskeinen tehtävä	200
Mitä, miten ja miksi kertoa itsestään?	203
Lopuksi	208

8 EMPATIAN JA ERIMIELISYYDEN ILMAISEMINEN PSYKOTERAPIASSA – vuorovaikutustutkimuksen näkökulma 212
ELINA WEISTE & LIISA VOUTILAINEN

Empaattinen vuorovaikutus	216
Empatian ja haastamisen jännitteisyys	223
Erimielisyys ja jaetun ymmärryksen uudelleen rakentaminen	229
Vuorovaikutuksen keskeisyys terapiasuhteen ymmärtämisessä	240

9 TERAPIASUHDE EPÄVAKAAN POTILAAN PSYKOTERAPIASSA	245
PAULA LAHTI-NUUTTILA & HARRI VALKONEN	

Epävakaata persoonallisuus	246
Epävakaan persoonallisuuden hoito	248
Terapiasuhte epävakaan potilaan psykoterapiassa	249
Dialektinen käyttäytymisterapia	252
Terapiasuhte dialektisessa käyttäytymisterapiassa	253
Kognitiivis-analyttinen psykoterapia	258
Terapiasuhte kognitiivis-analyttisessa terapiassa	260
Skeematerapia	264
Terapiasuhte skeematerapiassa	265
Mentalisaatioterapia	268
Terapiasuhte mentalisaatioterapiassa	269
Transferenssikeskeinen psykoterapia	273
Terapiasuhte transferenssikeskeisessä terapiassa	275
Vertailua ja pohdintaa	280
Integratiivinen näkökulma terapiasuhteeseen epävakaan potilaan kanssa	287
Terapiasuhte potilaan toimijuuden kehittymisen näyttämönä	289
Terapiasuhteessa oppimisen eri ulottuvuudet	290
Terapeutin positiot	293
Yhteistyösuhteen ylläpitäminen ja korjaaminen	295
Tunteiden käsittely terapiasuhteessa	297
Lopuksi	298